

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชน
จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวศิริกาญจน์ มะลิทอง

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์กฐิน ศรีมงคล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ราไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์คูสิต มานะจตุติ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์คุณฤณี ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และการส่งเสริมการเกษตรกับการใช้ประโยชน์ที่ดินและ (3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 108 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และค่าทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.53 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย 3 คน มีรายได้ภาคการเกษตรต่อปีเฉลี่ย 73,714.06 บาท มีรายได้นอกภาคการเกษตรต่อปีเฉลี่ย 55,070.51 บาท ใช้ต้นทุนต่อปีเฉลี่ย 31,785.88 บาท เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินอื่นนอกเขตปฏิรูปที่ดินและไม่มีปัญหาการใช้ที่ดิน ส่วนการส่งเสริมการเกษตร การได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรอยู่ในระดับบางครั้ง โดยได้รับการสนทนากับเพื่อนบ้านมากที่สุด การได้รับข่าวสารการเกษตรอยู่

ในระดับบางครั้ง โดยได้รับข่าวสารการเกษตรจากสถานีโทรทัศน์มากที่สุด และการฝึกอบรมทางการเกษตรอยู่ในระดับไม่เคยเลย

การใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ที่ดินเพื่อปลูกพืช 2 ครั้งต่อปี โดยทำการปลูกข้าว และตามด้วยกระเทียม รองลงมาปลูกพืช 3 ครั้งต่อปี โดยจะเพิ่มพืชอีกหนึ่งชนิดหลังการปลูกกระเทียม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของเกษตรกร ได้แก่ ถั่วเหลือง หรือข้าวโพด ส่วนเกษตรกรที่ปลูกพืช 1 ครั้งต่อปี จะปลูกไม้ผลทั้งหมด คือ ลำไย

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนจำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ดันทุนต่อปี และการมีที่ดินอื่นนอกเขต ส.ป.ก. มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนส่วนใหญ่คือ ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร ราคาและคุณภาพผลผลิตต่ำ ถนนเข้าแปลงของเกษตรกรมีปัญหาการชำรุดทรุดโทรม การดำเนินงานของสหกรณ์ปฏิรูปที่ดินไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ เกษตรกรยังค้างชำระหนี้ค่าเช่า-เช่าซื้อกับทางสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด การชำระค่าเช่าซื้อที่ครบตามสัญญาแล้วยังไม่ มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ให้กับเกษตรกร ค่าจ้างแรงงานในการเพาะปลูก ดูแลค่อนข้างสูง พันธุ์พืชคุณภาพไม่ดี ขาดความรู้เรื่องการผลิต การจัดการศัตรูพืช และการเลือกพันธุ์พืชอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมเกษตรกรให้เข้าร่วมดำเนินงานสหกรณ์ปฏิรูปที่ดินเพื่อหาตลาดในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร การจัดการวางแผนการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด ให้การสนับสนุนเงินทุนจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ให้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจในเรื่องการผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมอาชีพนอกภาคการเกษตร มีหน่วยหมอดินเคลื่อนที่เพื่อตรวจสภาพดินและปุ๋ย และควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้กับเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

Independent Study Title	Land Utilization of Farmers in Private Land Reform Areas, Chiang Mai Province	
Author	Miss. Sirikan Malithong	
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Committee		
	Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Chairman
	Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai	Member
	Assoc. Prof. Dusit Manajuti	Member
	Assoc. Prof. Dusdee Nalampang	Member

Abstract

The objectives of this research were (1) to study land utilization of farmers in Private Land Reform Area, Chiang Mai province; (2) to investigate the relationship between personal characteristics, economic factors and the agricultural extension program for land utilization of farmers in the areas; and (3) to explore the problems, limitation and recommendation concerning land utilization.

The samples in this study were 108 farmers at private land reform area, Intakin sub-district, Mae-tang district, Chiang Mai province. Data collection was done through questionnaires. Statistical techniques used were percentage, maximum and minimum value, arithmetic means, standard deviation, weight mean score and Chi-square test.

The results of this study showed that most of farmers in this area were men with an average aged of 47.53 years old with grade four educational background. They had average 3 members for agricultural labor and earned about 73,714.06 Baht per annum from agricultural production and about 55,070.51 Baht per annum from off-farm production. Most farmers had no problems in land utilization. Concerning to the agricultural extension program, it was found that

farmers obtained technology at medium level from their neighbors and they received agricultural information through television. They never attended the agricultural training program.

From the research finding, the main purposes of land utilization of farmers were to cultivate 2 times of plant per year, i.e., rice and followed by garlic. Three times of plant per year was the second choice of farmers. Soybean or corn was a favorable plant after garlic. Longan was the only fruit tree for permanent orchard.

Form the hypothesis testing, it was found that gender of farmers was related to land utilization at 0.05 level of significance and agricultural labor, investment capital and land holding outside Land Reform area was related to land utilization at 0.01 level of significance.

Problems and limitation of land utilization were no support for marketing outlets, low price of production as well as quality and inconvenient transportation. The implementation of the land reform co-operative office did not run continuously. The remaining debt of farmers for land renting and purchasing were still existing. Some cases had already paid for the land right but they were still not issued the land title. High labor cost, low quality of seed, lack of knowledge of production, poor pest management and seed selection were still a question.

It was recommended that the Chiang Mai Land Reform Office should encourage farmers to participate with the cooperatives in order to seek market outlets. They should have plan in land utilization with maximum profit. Land Reform Office should support fund and coordinate with concerned agencies for training farmers to improve knowledge and agricultural production. Other occupations aside from agriculture should take into account. Soil doctors should be continuously provided to investigate soil and fertilizer.